

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstiče,
če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Težave kmetskega stanu v liberalni dobi.

(Knez Alojzij Liechtenstein.)

II. Kdo je kmet? Kdo pripada kmetškemu prebivalstvu? Ne vsak poljedelec je že kmet, ne sleherno poljedelsko prebivalstvo je kmetškemu stanu prištevati. Marveč kmet je tisti poljedelec, kateri je ob enem posestnik zemljišča, katero obdeluje. Le poljedelsko prebivalstvo, kolikor ga na lastnih tleh prebiva in lastno zemljo obdeluje, pripada h kmetškemu stanu. Lastništvo pri zemljiščih je pa dvojno. Ali imajo vsi kmetje ene občine do vse zemlje skupno lastniško pravico, ali pa poseda vsak svoj poseben, večji ali manjši, kos zemlje kot osebno lastnino. Prvi način je bil nekdanj po vsej Evropi navaden, sedaj ga nahajamo še na Ruskem in pri jugoslavjanskih zadrugah; drugi način je pa pri nas in drugod po Evropi splošen. Nekdanj v srednjem veku so nad kmetškimi posestniki uživali neko vrhovno, pravno ali juridično nadoblast ali lastniško pravico: vladar, plemstvo, duhovščina, mesta, sploh tako zvani gospodje ali grajščaki. To nadlastništvo gospodarstvenskega stanja kmetom bistveno ni spreminjalo. Človek, ki je zemljo v potu svojega obraza obdeloval, je tudi pridelani sadež shranil in užival, le nekteri, večji ali manjši, delež je kot davek oddajal za vzdrževanje gosposke. Te razmere so se razvile v srednjem veku z feudalstvom ali grajščastvom vred, ki je pa polagoma po večih deželah popolnem propalo, najpoprej na Italijanskem. Tukaj so mestjani po srečni kupčiji v jutrove dežele obogateli. Kmalu so začeli vunkaj na deželo grabiti in posestva nakupovati, jih v velika posestva — latifundije — zlagati in po najemnikih obdelovati. Tako je zginil ves kmetški stan. Na Italijanskem ni kmetov, ampak so sami veliki posestniki in najemniki — Pächter. Blizu jednako se je godilo na Angležkem, kder so pred 3 stoletji grajščaki začeli svoje podložnike izganjati, iz posestev pa velike pašnike za ovce napravljati, ker je ovčja volna zarad velikih suknarnic v sosednji Flandriji bila jako draga in

je torej grajščake močno bogatila. V teku 3 stoletij je bil kmetški stan uničen in že l. 1820 v Šotlandiji do zadnjega iztrebljen. Podobne razmere najdemo v Holšteinu in v Meklenburškem; veliko posestvo je kmetški stan požrlo. Toda po nekaterih drugih deželah se je kmetški stan temu srečno uprl ter grajščastvo prebil; zlasti v Avstriji se je pod modrim in blagovoljnim varstvom od strani cesarske hiše krepko podpiran, trdno ukrepil in vtvrdil; čedalje bolj je umel velika posestva grajščakov krčiti in v ožje meje zavračati, posebno v hribovitih krajih, kder se je mnogo manjših posestnikov naselilo. Leta 1848—1849 se jim je še situa desetina, tlaka in rabota odpravila in stanje mnogo polajšalo, ko jih nebi bila prišla stiskavat nova nadloga — velike dače, katere so sedaj začele občutljivo naraščati. Smemo reči, da se našim kmetom stanje od leta 1850. naprej do 1860. ni znatno ne polajšalo pa tudi ne shujšalo. Ali vse drugače je od l. 1860 naprej, ko je liberalizem zavladal. Čedalje več in hujših znamenj se prikazuje, katere pričajo, da kmetški stan očitno propada. Posestniki v hribovitih krajih začenjajo njive popuščati, ker ni za čem delavcev plačevati; sedaj se lotijo gozdov in jih neusmiljeno posekavljajo, ker od drugod nimajo dobiti toliko denarjev, da bi najpotrebniše stroške pokrili; naposled predajo posestvo, primejo za potno palico in zapustijo dom svojih očetov ter se preselijo drugam; večjidel se raztepejo v mesta, trge in fabrike kot delavci ali težaki, hlapeci in dekle. Dežela pa postaja prazna in pusta; velika posestva nastajajo, paše in grmovje zarašča, kder so prej bila ljudnata selišča srečnih hribovskih kmetovalcev! V bolj rodovitnih krajih, po planjavah in dolinah, kder bi pridelek vendarle moral trud in delo kmeta obilo poplačevati, pa opazujemo sedaj prikazni, katere morajo vsakega domoljuba globoko v srce zaboleti. Vkljub trdeji marljivosti, vkljub temu, da je že z malim zadovoljno, je našo kmetško ljudstvo vendarle močno zadolženo, po oderubih nesramno odrto; tropoma se po dražbah iz posestev izganja. Draga hiša očetov, mili

stari dom, podedovana streha, ljubljena zemlja, ki je prednikom dajala kruha, od roda do roda, je sedaj ponižana v predmet nevrednega, prav judovskega barantanja in ciganjenja ter se za njo oderubi in denarni mogotei nesramno pipljejo. Cela vrsta liberalnih naprav ruši krepko naše kmetско ljudstvo, da bo v par desetih let iz njega samo revno poljedelsko nemaništvo ali proletarijat. Prevažna vrsta našega prebivalstva, ki daje deželi kruha, cesarju pa vojakov, postaja siromašna, nestalna, na vse premožnike srdita svojat, državi in sploh človeškeji družbi sama zadrega in nesreča. In vendar nam kaže zgodovina, da nikakor ni težko, kmetški stan deželi pridobiti ali ga ohraniti. V ta namem ni treba ne globoke filozofije, ne visoke državniške modrosti, še celo kmetijskih šol ali ministra za poljedelstvo ne: treba je le zdrave pameti. Kmet ni prisiljena rastlina, katerej se v rastlinjaku skozi šipe solnčne svitlobe, skozi okenske žake zraka in v loncih zemlje odmerja. On ni povirna sadika zavolj lepšega, katero vitnar poljubno presaja. Kmet je hrast, ki ne zahteva nobene izredne postrežbe, če ga ljudje le pri miru pusté. Kakor hrast je kmet zadovoljen, če ima nad seboj prosto sveto nebo in pod seboj toliko zemlje, kolikor nje obsenčiti zamore. On hoče rasti, kder je prvič svojo kal pognal in nepremakljiv ostati na zemlji, v katerej ima svoje koreninje.

Slavna gospoda, očitno je: kmetški stan propada. Ali če propade on, propade vsa država. Da se temu v okom pride in kmet propada okovarje, treba je, da se mu zopet privošči dvoje: 1) lastnina in naseljenost; lastnina popolna in cela, brez dolgov; naseljenost gotova in trpežna od roda do roda, dokler mu bo dedičev kaj. Sicer so pa težave, pod katerimi sedaj kmet v Avstriji vzdihuje, trojne: da če, dolgovi in slaba cena kmetijskim pridelkom.

(Koniec pril.)

Resolucije ali sklepi

splošnega shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju
meseca maja 1877.

E. Šola.

I. Katoliški stariši so pri svoji vesti dolžni, skrbeti za to, da se njihovi otroci izreajo v katoliške kristijane, t. j. da se krščansko prepričanje utrdi v njihovem duhu in srcu dovolj močno, tako da jih potem vodi celo življenje.

Vsled tega imajo dolžnost pa tudi pravico tirjati, da so šole in gojilnice, kamor so popolnem ali vsaj deloma prisiljeni svoje otroke pošiljati, katoliške in tako vravnane, da učitelji tam nameščeni in učila, ki se tam rabijo, ugajajo temu značaju in da so pod cerkvenim nadzorstvom in vodstvom.

Brezversko, obligatno (zavezno ali zapovedano) državno šolstvo, za katero si sedaj prizadeva liberalna stranka, kakor povesod, tako tudi pri nas

in ki se je po deželah ogerske krone do sedaj v postavodajavo vrinolo v manjši meri, pa se po drugih avstrijskih kraljestvih in deželah dosledno čedalje bolj in bolj upeljuje in izpeljuje, je v načelu zoper opravičene tirjatve katoličanov in jih prav krivično in huđo obtežuje po dvojnem prisilstvu, ker jih namreč sili prvič, da pošiljajo svoje otroke v brezverske šole in drugič, da morajo brezverske šole sami vzdrževati.

Ker so šole brezverske, prikažejo se ti le hudi nasledki:

1. Umeščajo se učitelji brez ozira na njih versko izpovedanje in versko prepričanje ter se jim izročea poduk katoliške mladine tudi v cerkvenih predmetih.

2. Iz ljudske šole se odpravlja katoliška molitev in vsa znamenja krščanskega mišljenja.

3. Iz učnih knjig in beril se izbrisuje vse, kar po katoličanstvu dahne.

4. Vodstvo in nadzorništvo se izročea oblastinijam in osebam, pri katerih umeščenju in odbiranjju ni zagotovljeno, da se bo ozir jemalo na njih versko prepričanje, marveč je vsako poroštvo za ta ozir načelno izključeno.

Iz tega se pa razvija še naslednje zlo:

1. Poduk v veri se na ljudskih in srednjih (gimnazijah in realkah) šolah krati in obtežuje.

2. Verske vaje se učencem otesnujejo.

3. Učenci se ne smejo udeleževati cerkvenih šeg (obredov) zunaj šole, cerkvene družbe so jim prepovedane.

4. Obtežena in zabranjena je naprava katoliških privatnih šol in delavnost duhovnih redov pri odgoji in poduku.

Iz tega se razvidi bližnja nevarnost, da napreduje razkristjanjenje katoliške mladine.

Vsled tega se spoznava, da imajo katoličani ne le pravico, marveč da so pri svoji vesti dolžni prvič delovati z vsemi pripuščenimi sredstvi, da se v okom pride ne le posameznim hudim nasledkom, ki izvirajo iz brezverske šolske sisteme, ampak da se tudi ta šolska sistema odpravi, drugič pa nasproti ravnati prizadevanju, ki meri na to, da bi se izročila uravnava in vodstvo vsega šolstva in učilstva državnej oblasti in državnim organom.

II. Katoličanom vseh dežel našega cesarstva se naslednje priporoča v resno premissljevanje:

1. Prizadevati se je treba
  - a) za svobodno napravljanje in razvijanje katoliških učilnic pod cerkvenim nadzorništvom, vzlasti takih ljudskih šol, učiteljskih pripravnišč in srednjih šol. Taka autonomija (samostalnost) za šole in učilnice bo tudi podajala moralno varuštvo zoper to, da se ne bode javni poduk po nekrščanski zlorabil za politične in strankarske namene posebno pa, da se po deželah, kder stanujejo različne narodnosti, ne bode zatiral domač jezik.
  - b) Da se povrne katoliški značaj šolam in učilnicam, ki so bile ustanovljene kot katoliške in ki

so do najnovejših časov tudi veljale kot take, a v brezverske spremenjene bile zoper voljo najbližnjih vdeležencev, na dalje da se povrnejo zavodi in ustanove (štiftinge), ki so pravno namenjene bile samo za katoliško poučevanje, pa se djansko rabijo za brezversko poučevanje.

c) Da se varuje in zagotovi katoliškim starišem popolna svoboda, pošiljati svoje otroke v katoliške šole ter da se odstrani vsaka sila, pošiljati jih v brezverske šole.

2. Odstranjenje katoliškega značaja je napredovanju srednjih šol — gimnazij, realk in učiteljskih pripravnišč — ravno tako škodljivo, kakor ljudskim šolam. Da se katoliške srednje šole najprimerneje uredé, doseže se to ne z državnimi postavami, marveč po prostem razvitku in tekmovanju avtonomnih učilnic. Ker šole za omiko ljudstev potrebne rastejo z številom prebivalcev, zato je pa tudi treba, da se pomnožijo katoliške-cerkvene - avtonomne srednje šole; tedaj ni le potreba, da se ohranijo sedanje gimnazije duhovnih redov, marveč neogibljivo je potrebno popolne svobode, da se taki zavodi razvijajo in na novo ustanovljajo.

3. Za katoliški poduk so tudi sedaj potrebna katoliška - cerkveno - avtonomna vseučilišča. Spoznava se, da je nujna potreba, ustanoviti ali zopet naravnati vsaj jedno tako vseučilišče v našem cesarstvu in imeniten nalog bode katoličanom vseh dežel, da se porazumijo, kako bi bilo mogoče doseči to namero. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nevihta in toča na Štajerskem 7. julija 1877.

Sobota 7. julija t. l. bila je za velik kos lepe naše štajerske dezele nesrečen den. Nevihta z povodujo in toča so prebivalce nemilo zadele in škode blizu za 1 milijon goldinarjev pozročile. Okoli Murave v gornjem Štajerskem se škoda ceni na 30.000 fl. V bližini Weiza in Hartberga je toča v 36 srenjah vse pridelke na polju potolkla tako, da so škodo morali ceniti na 120.000 fl. Najbolj zadeti so ljudje na slovenskem Štajerskem počenski od Marije Snežne v slov. goricah do Mure v gornje radgonskem in ljutomerskem okraju. Tukaj je sekala isti den gosta toča skozi 3 minute debela kakor golobinja jajca, v gornje-radgonskem okraju pa je nevihta razsajala skoro eno celo uro in sipala jako rtasto točo, debelo kakor je srednji krompir. Razdjanje po vinogradih in njivah je nepopisljivo. Nesreča in stiska pri ljudeh velika. Štiri leta že niso prav ne želi, ne brali; lani je seme skoro vsaki moral kupiti, sedaj pa je par dni pred žetvijo, par mesecev pred trgatvijo vse pokončano. Med srenjami, ki spadajo v mariborsko glavarstvo je Ihovska ves največ trpela. Po ostalih okrajih je gosposka takoj dala škodo preceniti in iz njenega poročila podajemo svojim

bralcem sledeče: v ljutomerskem okraju je vse škode skup 22.000 fl. in sicer v Muti 6000 fl., na Cvenu 3000 fl., v Krapjem 5000 fl., v Veržeju 6000 fl., v Benskem 2000 fl. Gornje-radgonski okraj je hujše zadet, vsa škoda znaša više 318.000 fl. in sicer: v Rihtarovcih 20.000 fl., v Radencih 3000 fl., v Kapeli 15.000 fl., v Voričevi 8000 fl., v Janežkem vrhu 30.000 fl., v Orehovcih 20.000 fl., v Preserskem vrhu 18.000 fl., v Črešnovecih 35.000 fl., v Medovju 6000 fl., v Šrafovcih 4000 fl., v Poličkem vrhu 37.000 fl., v Slovenski vesi 15.000 fl., v Tvanjšovcih 35.000 fl., v Šavniškem dolu 30.000 fl., v Zbigovcih 25.000 fl., v Lastomercih 10.000 fl., v Izvanjcih 8000 fl., v Negovi 30.000 fl. in v Radvenski vesi 20.000 fl.

To so grozne številke, katere bolj kakor vse besede kažejo velikost škode, nesreče in stiske ter silno pozivljajo krščansko ljubezen v pomoč! Ravnokar je ces. kralj. namestnik baron Kübeck razglasil poziv do milosrčnih prebivalcev na Štajerskem, naj priskočijo svojim nesrečnim sodeželanom v pomoč z obilnimi milodari. Okrajnim glavarjem in mestnim zastopom v Gradeu, v Mariboru in Celju je ukazal za po toči onesrečene pobirati. Svitli cesar so, brž ko so o nesreči izvedeli, darovali 6000 fl. Bržčas se bo tudi po cerkvah pobiralo in tedaj naj bodo vernikom nesrečni bratje v gornje-radgonskem in ljutomerskem posebno priporočeni njihovej krščanskej ljubezni „Blagor usmiljenim — usmiljenja bodo našli!“

Kako se moka ali melja hranuje.

M. V vsakem gospodarstvu je moka ali melja kaj imenitna stvar za živež. Gotovo tedaj ne bode od več nektera ravnila, kako moko hranjevati, povedati. Mnogokrat se primeri, da se dalj časa hranjevana moka pokvari in za živež ljudem popolnoma neporabljiva postane. Da se tedaj moka dobro ohrani, je neobhodno potrebno, da se brž, ko od mlinarja pride, iz žakljev izsuje in 50 centimetrov debelo na pod razsuje. Prostor, v katerem se moka hranuje, mora biti svitlen in prozračen. Kakor je menda sploh znano, se zrnje pred mletvijo nekaj z vodo poškropi, od koder v moki nekoliko vlage ostane. Dalje se dostikrat zgodi, da moka že v mlinu dalj časa na kupu leži, z čim se več ali manj vgreje, zavre in vlage na se potegne. Taka moka se mora tedaj brž v prvih dneh tako imenovane mlinske toplote oprostiti, kar se z tem doseže, da se moka na kupih večkrat premeče. Brž ko je moka suha postala, se mora v truge, v katerih se moka hranuje, ali pa v žaklje nasuti. Ako je pa prostor pretesen in ako se moka ne more na široko razsuti, tedaj se pa v žaklje ali truge trdno napeha in se žaklji tako drug na drugega položé, da more zrak med njimi prepihavati, v kateri namen se včasih še dre-nažne cevi med žaklje položijo. Ko bi se pa vendar še pokazalo, da se je moka vgrela, mora se hitro izsuti, kolikor mogoče posušiti in potem suha

zopet nazaj v posodbe posuti. Če je pa moka za daljšo pot namenjena, takrat se navadno v posebnih kamrah, v ktere se zgreti zrak spušča, posuši in v sode iz bukovega ali hrastovega lesa, ki so pa od znotraj z smolovcem posmoljeni, nasuje in razpošlje. Zaloga moke ne sme nikdar večja biti, kakor k večjemu za 6—7 mesecev, ker moka dalj časa hranjevana na dobroti in moči zgubiva. Primeri se pa tudi, da moka vkljub največji skrbi grenek, kisel ali zaduhel okus dobi, in se v gruče sprijema. V tem slučaju je slabo zrnje, ki se je z dobrim vred zmelalo, te pokvare krivo ali pa je mlinar moke iz stročjega sadu: boba, graha, fižola primešal. Take gruče sprijete moke se morajo z roko razdružniti, sprašiti in skozi sito presejati. Presejavanje moke je sploh zelo koristno, ker po njem zaduhla moka slabi duh zgubiva. Že skisana moka se mora večkrat presejati in potem z zdravimi, suhimi otrobi pomešati. Otrobi vlago in slabi duh na se potegneje in se potem z presejavanjem zopet iz moke izločijo.

Slednjič so tudi še razni mrčesi, ki dostikrat moko skvarijo, posebno pa mlinar ali močni črv, kterege ličinke so pticam pevkam priljubljena hrana. Najbolj pomaga proti temu škodljivcu večkratno premetavanje moke ali pa pokriyanje močnih kupov z namočenimi rjuhami, pod kterimi se ličinke in njihovih kukci kebri radi zbirajo in se po tem takim lahko odpravijo. Drug in moki zelo škodljiv mrčes je močni molj, ki je dostikrat tako majhen, da se z prostim očesom še videti ne more. Kjer se močni molj v moki nahaja, tam se površje moke več ali manj giblje ali kakor se pravi moka je vsa živa, dobi sladičast, nekako meden duh pa grenek okus. Če je veliko takega mrčesja v moki, kar se posebno o toplem letnem času rado primeri, tako so to kaj neprijetni gosti, ker neizogibno vso moko pokvarijo. Jedinia pomoč je le večkratno premetavanje z lopato, premešavanje in presejanje skozi sito.

Če kravam po teletu vime oteče, se napravi zmes iz 60 gramov slezove maže (althaea) in 60 gramov lavorovega olja, z ktero mažo se potem boleno vime kravi večkrat na dan pomaže in pridno izmolze.

Da teletom tako imenovano mlečno meso upade, to ni ravno, kakor se to sploh krivo misli, neizogibna potreba. Marveč ravno nasproti bi moralo biti. Večidel je napačno krmljenje te prikazni krivo. Dostikrat se živinče prezgodaj odstavi in potem težko prebavljivimi stvarmi krmi.

Sejmovi: 30. julija sv. Martin pri Vurmbergu, Gornja Kostivnica; 31. julija Dol, Konjice, Zagorje; 1. avgusta Gomilice, Prepole; 2. avgusta sv. Lenart v sloj. goricah, Schwanberg.

Dopisi.

Od sv. Jurija pod Tabrom. Imeli smo pri nas dozdaž moža za župana, kteri je za občino reč prav lepo skrbel; v vsaki važniši stvari se je z občinskim odborom posvetoval, in se vedno po njegovih sklepih ravnal. Z občinskim premoženjem je zmiraj modro in varčno obračal; z 8 % občinskih priklad je oskrbel domače uboge, popravljaj in tudi iz nova stavil mostove, brvi, in plačeval druge občinske potrebe, in pri vseh teh stroških mu je večjidel vsako leto nekaj gotovine, ostalo; letos postavim fl. 481·10 kr. Računi so bili vsako leto v najlepšem redu. Tako je županoval celih 13 let; užival je splošno zaupanje in spoštovanje in v občini je vladal lep mir in zastopnost. Sedaj pa je vse drugače. Nek človek je vedel staremu županu vzeti zaupanje tako, da je sam zadobil to čast. Pred 2 letoma je občinski odbor stavljenje novega mosta 4 možem iz svoje srede izročil. To se pa našemu možu ni postavno zdelo in je trdil, da bi se imelo tako delo po očitni dražbi oddati. Obdolžil je posebno enega teh možev, ki je račun vodil, goljufije in govoril, da je ta le za svoj dobiček delal, ker je pomota pri tem računu bila za 3 gld. pri vožnji lesa, ktera je bila pa ravno v tem računu kratko pozneje popravljena. Dalje je naš krajni šolski svet povelje dobil, tukajšnjo šolsko poslopje povekšati, da sebo eno razredna šola za okoli 200 otrok v dvarazredno spremenila. Zato je bil prisiljen od občine nakladio 16 % zahtevati. To je zopet našemu kandidatu za župansko čast priložnost dalo, vodo na svoj mlin napeljati. Čemu toliko potrate? Tako je govoril: postavite mene za župana, in jaz Vam bom šolo oskrbel brez vseh stroškov, in zavežem se tudi vse občinske potrebe za 80 fl. na leto oskrbeti.“ To je pomagalo. Stari občinski odbor je bil zadovoljen, se velikih sitnosti znebiti, in se volitve še vdeležil ni. Izvoljen je bil čisto nov odbor, in naš mož za župana. Dne 1. junija t. l. je začel županovati in hitro svojo mogočnost pred svetom razodevati. Stanovanja cerkvenika ali mežnarja in kaplanijo je hotel za šolo obrniti, pa povedalo se mu je, da s cerkvenikovim stanovanjem in s kaplanijo še on nima zapovedovati. Živinskega zdravnika, ki je bil postavljen za ogledno živine za klanje namenjene, je hitro odstavil in svojega brata za to postavil. Brat njegov pa je bil od okrajnega glavarstva kaznovan, ker je bil opravilo prevzel, za katero se ne more sposobnega skazati. Začetek županovanja ni tedaj posebno srečen; dosegel je le to, da tam, kjer je bil poprej lep mir in zastopnost doma, zdaj preprij in sovraštvo vladari.

Eden za vse stare odbornike!

Od sv. Jurija na Šavnici. (Toča. — Nesreč a.) Grozovito škodo je napravila toča 7. t. m. popoldne od Marije Snežne do Mure na njivah, vinogradih in sadovju. Ob 11 pred poludnevom se prikaže

mala, pa svetla meglica nad Wildonsko goro, ki je švigala naglo sem ter tje, kakor da bi iskala pomočnic, uničiti kmetu upanje letošnjih pridelkov. V kratkem se zbere jih več ter z hudim šumenjem nastopijo svojo pogubivno pot. Vetrovi nasprotni hočejo točunosne megle vrči nazaj, pa zastoj, še huje jih razkačijo. Urno krenejo čez Marijo Snežno proti sv. Ani, doli po Zgornji Savnici ter se obrnejo po Bačkovi v Benediško faro, kjer po Jihovi hudo oklestijo vse in se spustijo proti Petrovski fari, v kateri dve tretjini najlepših vinogradov skoro popolnem uničijo. Naglo vlečejo potem čez Radvence v Negovski fari v Ivajnsóvee, Ujbarski vrh in Stanensince, Orehóvee, Žabnjak proti zlahtnemu Jančžbergu niže Kapele proti Radencem po Bosačovi, Tunjuncih, mimo Vržeja čez Muro tje do Lendóve. Celo uro je grozna toča, kakoršne stari ljudje ne pomnijo, debela kakor srednji krompir, klestila rodovitno polje in vinograde. Dvakrat dol, enkrat pa nazaj, pa ravno po istem potu, pol uro na široko, blizu osem pa na daleko. Kjer je bogato žito rastlo in rumena pšenica zorila — veselo upanje, da bo obilo kruha, pa tudi potrebnega denarja, je pokril debel led, lepo zrnje je bilo iz klasja zbito. Kder je zelena kuruza bujno rastla in dobri krompir obilno živeza obetal, je videti sedaj prosto steblovje. Lepi vinogradi, že dolgo ne tako bogato okinčani z obilnim grozdjem, so oropani dragih jagod in vinska trta stoji brez grozdja in listja, žalostno privezana h kolu ter je zopet oslabiljena na leta. Tudi živali so trpele. Marsiktero ptico je toča zadela, pobila je mnogo mladih zajcev, pokončala dokaj gosok in rac. Šip na oknih je porušilo veliko, sadunosnemu in drugemu drevesju pa poškodila mnogo vejevja. Ljudje so se britko jokali. Klaverni tožujejo in vzdihujejo: kde bomo kruha vzeli, kde denarjev za vsakdanje potrebe dobili? Niže Ljutomera je tistokrat strela ubila kmeta, ki je kuruzo osipaval. Zadela ga je v prsa in k priči umorila. Naglo se mu vnamejo lasje in oblačila, ter bi gotovo bil na mestu zgorel, ko bi ne bilo pomoči. Reva je bil hudobnež, ki ni maral ne za Boga ne za besedo božjo, ter zametaval sv. reči. Moral pa je tudi umreti brez pomoči, brez tolažil sv. vere, katero je zaničeval!

Iz Celja. Poddružnica sv. Duha na Gorici v rajhenburški fari je imela kelih s srebrno kupo. A zvohal so ga zločinci ter v noči od 31. majnika do 1. junija v cerkev predrli, tabernakel in monštranco ob tla vrgli, cerkveno obleko po pokopališču razmetali, srebrno kupo od keliha odtrgali ter jo odnesli. Tudi cerkovniku so odnesli dosti živeza, ki je bil v bližnji cerkveni kleti shranjen. Kakor navadno, tudi o tem vkrađenem kelihu ni več sledu najti. Pred nekterimi leti je bila farnej cerkvi v Rajhenburgu srebrna (?) monštranca vkrađena. Tudi napredek — v hudobiji! V Celje prihaja leto za letom več tujcev, da se v bistri Savinji, ktere voda ima mnogo zdravilne

moči, kopljejo. Letos jih je mnogo iz Nemškega in Laškega tukaj, da si živce okrepejajo. V Kasesah blizu Griž se je našla neka slatina. Poskušnje in preiskave bodo pokazale, ali ima v sebi kakšno posebno zdravilno moč ali ne!

Iz Cerovca pri Svetinjah. (brat pesnika Stanko V. a. z. a.) Nemila smrt nam je pokosila 21. pr. m. poštenega kmeta in obče spoštovanega blizu 70 let starega moža, nam nepozabljivega Jožefa Vraz-a. Umrli je bil brat rajnega za Slovane toliko prezgodaj umrlega, po celi Sloveniji in Iliriji tako slovečega moža, Stanko Vraz-a, ki je bil med prvimi boritelji za slovensko stvar. Rajnega Jožefa obžaluje čela okolica.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nove volitve za deželne zборе se ne bodo vse na enkrat vršile, ampak deloma letošnjo jesen, deloma prihodnjo spomlad. — Svitli cesar so na čast Tegethofu, ki je pri Višu l. 1866. laško brodovje uničil toda prerano za Avstrijo umrl, dali postaviti velikansk spomenik na griču blizu Pole. Te dni so spomenik slovensko odkrili. — Nadvojvoda Rudolf, sin in naslednik našega cesarja, je sedaj 19 let star ter dovršil svoje študije in skušnje, postal samostalen ter dobil lastno dvorstvo; višji dvorski maršal mu je pobožni grof Bombelles, kar je katoliške kroge jako razveselilo, liberalne pa nekoliko razjezilo. — Novo postavo zoper oderuštvo v Galiciji so svitli cesar potrdili. — Društvo slovanskih dijakov na Dunaju „Jedinstvo“ je vlada prepovedala, ker je nedavno sijajno veselico napravilo, pri kateri je bila dvorana okinčana z slovanskimi zastavami na čast slovanskim državnim poslancem. Bržčas hoče s tem vlada nekako v okom priti strahu, katerega so si Nemci in Magjari zmislili ter mu pravijo — panslavizem (vseslovanstvo). Magjari so v Budapeštu zbojnjali nekoliko turkoljubov, pred katerimi je stari general Klapka tužno cvilil in ječal, kako sedaj Rusi Turka davijo in da bodo vso Turčijo razdjali, če tej Evropi brž ne priskoči in Rusom poti do Carigrada ne zapre. Poslušalci so bili do solz ganjeni in so sklenili, ministra Andrassy-ja prositi, naj za uboge Turke nekaj stori; če ne, pohrustajo Slovani vse! Magjarska prošnja bo menda tako malo pomagala Turkom, kakor magjarska sablja, katero so lani Kerim-paši poslali.

Vnanje države. Po celi veliki Rusiji je sedaj novačenje vojakov, odbralo se bo 250.000 novincev ali rekrutov. Nemški cesar Viljelm se mudi sedaj v našem cesarstvu, v Gaštein-skih toplicah na Saleburškem. Pruska vlada je v Poznanskem pridnega mešnika zaprla na 195 dni v ječo, ker je iz prognanstva tiho prišel v deželo in je po svoji fari ljudi na skrivnem spovedoval, jim sv. mešo služil itd. — Italijanski ministri snujejo postavo, po kateri bo vlada pograbila vse farno pre-

moženje. — Vodja francoskih republikancev, kri-
 čač Gambeta, je ob času pruske vojske državi
 zapravil 248 milijonov; on je bil prej brez poseb-
 nega premoženja, sedaj je — milijonar. — An-
 gleži so v zadregi zarad Turčije; pomagali bi njej
 radi, pa boja začeti zoper Rusijo se vendar še ne
 upajo, pač pa pošiljajo čedalje več vojnega bro-
 dovja, streliva in vojakov v Gibraltar, Malto in
 na Turško. V Severni Ameriki so se železniški
 delavci in uradniki vzdignili zoper lastnike, ker
 jim niso hotli plače zboljšati, ter so naglo vse delo
 popustili; železnice so morale z vožnjo prenehati.
 Vsled tega so nastali veliki neredi, da je prišlo
 do krvave praske med delavci in vojaki. Mnogo
 je že mrtvih. Homatije še ni konec. — V Aziji
 je 200 Nestorijancev, starih krivovercev, vstopilo
 v katoliško Cerkvo. Kažgarski vladar Jakub-beg,
 star sovražnik Rusov, je umrl. Sv. oče in ruska
 vlada sta začela pogovore, da se preganjanju ka-
 toličanov na Ruskem konec stori! Bog daj srečen
 uspeh!

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Na bojišču se vršijo velikanski dogodki, ali
 izvedeti jih je še težko, ker so Rusi skoro vse
 poročitelje evropskih novin iztirali in malo kaj
 po telegrafu radovednemu svetu naznaniti dajo;
 Turki pa lažejo, da se vse kadi. Rusi so Niko-
 polje že 2 dni imeli v oblasti, preden je telegraf
 iz Bukurešta važno novico prinesel; Turki pa še
 sedaj tajijo. Vendar sledeče je gotovo: Rusi so
 vprav na tihem 4 nove vojne oddelke iz Rusije in
 čez Donavo spravili tako, da je sedaj v Bolgariji
 10 oddelkov t. j. 400.000 mož. General Cimerman
 je z XIV. oddelkom iz Dobrudže vdrl čez Trajanov
 rov in se polastil turške železnice od Črnevode na
 Donavi do Kustendža ob Črnem morju; potem je
 pri Rasovi pomagal VII. oddelku prestopiti Donavo.
 Turki so pred njim odbežali v Silistrijo in v Ba-
 zarčik. General Krüdener pa je z IX. oddelkom
 od Nikopolja mahnil na vzgor kraj Donave, vzel
 Oréhovo, Džibro in Lompalanko. Cesarjevič se je
 pa od Zimnice obrnil proti izhodu in skuša sedaj
 vzeti Ruščuk z pomočjo IV. XI. XII. in XIII. od-
 delka ter ob enem zgrabit glavno turško vojsko,
 če bi ga ta hotla v obleganju motiti. Strelba je
 strašno silna in proti Giurdževu Turki več ne
 streljajo, ker so jihovi kanoni tam vsi že razbiti.
 General Radecki komandira VIII. oddelek in je
 od Trnove in Gabrove poslal generala Gurka
 čez Balkan-goro; ta je naglo vzel Slivno, Jam-
 bol, Eni-Sagro, Eski-Sagro, Kasanlik, vrgel Turke
 živun iz soteske pri Šipki, jim po krvavi bitki
 vzel celi tabor in 8 kanonov ter pridrl do Ka-
 lofera in Karlove blizu Filipopolja. Bržčas pro-
 dirla sedaj skozi odprte Balkanske soteske več
 ruskih oddelkov (V. in X.) in v tem slučaju je
 mogoče, da bodo ruski kozaki skoro pred Adrijano-
 poljem. Turki so sedaj tako prestrašeni in jezni,
 da je sultan Kerim-pašo odstavil in v Azijo pro-

gnal. Namesto njega je glavno poveljništvo dobil
 Mehemed-paša, poturčen Nемец, tisti, ki je od
 Črnogorcev pri Kolašinu tepen bil. V sili so Turki
 pozvali tudi Sulejman-pašo iz Albanije in ga po-
 slali v Adrijanopolje. Osman-paša je v Vidinu pu-
 stil 5000 mož in hiti z ostanki čez Niš v Zofijo.
 Iz Batuma v Aziji prevažajo vojake zopet nazaj
 v Varno. Glavna turška vojna v Šumli trpi mnogo
 po boleznih. V Armeniji dobijo ruski generali
 kmalu 50.000 mož pomoči in Terguzakov je zopet
 vdrl v Bajazid. Črnogorski knez oblega Nikšic
 in je Turkom vzel že 3 šance. Obrist Despotovič
 je Turke pri Livnu natepel in sedaj oblega mesto,
 v katerem so se zaprli. Greška država bo brž-
 čas kmalu boj začela zoper Turke. V Kandiji
 so se kristijani že vzdignili. Turški sultan je baje
 sedaj voljen, mir skleniti, toda ruski car je neki
 rekel, da bo ob koncu avgusta slovesen vhod ob-
 hajal — v Carigrad!

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

VII. Lažnjivi turkoljubi so po Evropi o grozno
 veliki turški sili toliko trobili, da so jim deloma
 celó Rusi začeli verovati ter misliti, da bo Turka
 unkraj Donave za vsakim grmom kakor listja in
 trave. Ko so tedaj prvi Rusi pri Zimnici stopili
 v turško Bulgarijo, so povsod le počasno in jako
 opazno prodirali, da se nebi preveč raztepli. Vsaki
 trenutek so mislili, da bodo zadeli na velikansko
 Kerim-paševo vojno, z katero se jim bo treba po-
 skusiti v odločilni bitki. Toda vse je bilo od turko-
 ljubov zlegano, da bi Ruse strašili in turško one-
 moglost prekrivali. Sedaj bo že od prehoda pri
 Zimnici minolo mesec dni, a Kerim-paševe stra-
 hovite vojne Rusi še niso mogli nikder zaslediti.
 Prodrli so čez visoko Balkan-goro z 35.000 vojaki,
 toda o odločilni veliki bitki še le ni duha ne sluha.
 Le manjše čete Turkov so se tu pa tam Rusom
 v bran postavile, in, mora se priznati, z veliko
 srditostjo in junaštvom, ki pa zoper čezsilo rusko
 ničesar ne opravijo. Tako je bilo tudi pri trdnjavi
 Nikopolju, katere so se Rusi polastili 16. julija.

Nikopolje, mesto in trdnjava, je od Sistova
 10 ur daleč proti zahodu ob reki Donavi. Mesto
 je precej veliko; šteje po 20.000 prebivalcev. Bol-
 gari imajo v njem pravoslavnega nadškofa in ka-
 toliškega škofa. Hiše so večidel iz kamna pozid-
 dane in z opekami pokrite ter kaj prijazno po
 zelenih vrtih poskrite. Lega celemu mestu je tako
 krasna, da nje potniki nikoli ne morejo dovolj pre-
 hvaliti. Poslopja se vrstijo od Donave na vzgor
 po visokem pobožju v dolinico, katero od 3 strani
 obdajajo visoke zgoraj ploščaste skale. Na teh
 skalnih višinah so Turki pozidali precej močno
 trdnjavo z 14 šancami, kder so nastavili 45 Krup-
 povih kanonov; okoli mesta so zadnji čas napra-
 vili še 12 novih šanc, ki pa niso imele onih dragih

kanonov iz Nemčije, ampak so bile orožane z navadnimi 27 kanoni. Pred Rusi, ki so 28. junija pri Zimnici prešli Donavo in vzeli Sistrov, sta se 2 turška generala, Hasan-paša in Ahmed-paša v Nikopolje umaknila in sklenila z 12.000 Turki mesto na vso moč braniti. Vendar ko se je ruski general Krüdener z IX. oddelkom — 40.000 mož — bližal Nikopolju, jima je 3000 Turkov všlo iz mesta čez hribe proti Plevnu. Ostalo jima je torej samo 9000 mož, ko so 12. julija zvečer Rusi in Rumuni, kojih je 2 regimenta, 1 škadrona in 3 baterije 2 uri nad Nikopoljem čez Donavo prišlo, nesrečno mesto obkolili od vseh strani. V noči potem je bilo za zdatno bombardiranje vse pripravljeno. Dva dni so gromeli ruski in rumunski kanoni od vseh strani, tudi od unkraj Donave, kder so Rusi in Rumuni napravili baterije pri Flamundi in Izlašu. Mesto je na mnogih krajih začelo goreti. Turki so vrlo odgovarjali z svojimi kanoni, dokler so mogli; vendar čedalje bolj slabo, ruske krogelje so jim mnogo kanonov razbile, da niso mogli z njimi več streljati. Ruski in rumunski vojaki so pa med tem dobro zavarovani in za skalami poskriti čakali na naskok z bajonetom. Znamenje šance naskočiti so dobili 15. julija v jutru ob štirih. Sedaj so ruske kompanije in bataljoni z strahovito silo vdrli proti šancam sredi skozi točo turških krogelj iz pušek, revolverjev in pištol. Čeravno je med naskokom palo mnogo Rusov, ostali so vendar pridri do šanc, na nje mahpili in vse posekali, kar ni zbežalo. Šanca za šančo je tako prišla Rusom v oblast in proti večeru so bile vse v ruskih rokah. Visoko nad Nikopoljem pa je zavihrala zmagovita ruska zastava z križem božjim, kder se je še malo poprej šopiril mohamedanski polumesec. Ostanki turške vojne so bili potisnjeni doli v globoko mesto. Po noči so Turki premišljevali, kaj bi jim bilo storiti? Iz mesta vdreti ni bilo več mogoče. Dalje braniti se niso bili kos. Pomoči ni bilo pričakovati od nikder. Zato sklenejo Rusom udati se. V jutru ob štirih pošljeta torej Ahmed- in Hasan-paša vsak svojo sabljo ruskemu poveljniku v znamenje, da se mu hočeta udati z vsemi vojaki vred. Kmalu potem začnejo ruski vojaki veselo vriskaje marširati v mesto, od vseh strani pozdravljani od bolgarskega prebivalstva. Pred veliko kosarno se razstavijo ruski bataljoni in sedaj koraka 6000 Turkov zaporedom iz kosarne in pomeče svoje puške, sablje, revolverje itd. pred njimi na tla. Vjete Turke so potem z obema pašama vred odgnali daleč na Rusko. V Nikopolju so Rusi zaplenili 72 kanonov, mnogo vojne sprave in 2 monitorja, katera bodo hitro popravili in po Donavi z njima vozili. Mrtvih in ranjenih je Turkov obležalo blizu 3000.

Zagrebski „Humoristički list“ se je 1. srpnja (julija) na dan prikazal, a žalibog brez — „glave“, namreč naslikane, kakor je imel priti na svitlo. A zato mu ne manjka — srcá in pa dobre volje

ter vragolinske ščegavosti. Govor „Sugradjanom!“ je prav odkritosrčen in šaljiv, stari „Grabancijaš“ in naš „Juri s pušo“ sta vstala od mrtvih; „Izak Šmok“ prodaje svoje vojaške znanosti po dobri ceni in „Okrogle iz Ljubljane“ niso tu pa tam brez soli. „Interpelacija“ s svojim „ördög lanczos teremtette“ kaže mnogo bistroumnosti in slike so zares šaljive. Ako bodo prihodnji pajdaši prvega lista taki, tedaj bode namen lista popolnoma došežen. List izhaja „svaki dan“, izuzam dane od 2. do 14. i od 16. do poslednjega svakog mjeseca.“ „Zora.“

Smešničar 30. K župniku pride brzih korokov zvonar, ter mu pravi, da je duha videl. Kje? „Tam pri zidu za cerkvijo.“ Kakov je bil? „Kakor velik osel.“ Idi, reče župnik, mirno domov, pa nikomur tega ne pravi, ti si se svoje lastne sence prestrašil.

Razne stvari.

(V Savinjo padla) in utonila je dekla Marija Vodlak v Brašlovcih, ko je za pletenje hotla šibja narezati.

(Ustrelil se je) na pokopališču v Mariboru 21letni Jožef Streiber, učiteljski pripravnik, ker je iz računstva dobil dvojko in se mu ponovitev skušnje ni dovolila. Sicer so pa na mariborskem pripravništvu razmere, ki bi zaslužile ostro preiskavo od strani dotične gosposke!

(Vlak povozil) je Janeza Stergarja, posestnika v Lipoglavu, ko je pri Ostrožnem blizu Poličan hotel čez železnico. Bil je k priči zdrobljen in mrtev.

(Vinjen zaspal) je 4. jul. zvečer na neki trati v Celju živinski kupec M. Reihard iz Gornje-Avstrije. Ko se je zgodaj ob treh vzbudil, zapazi, da mu je bila ura ukradjena in listnica z 800 fl. Na njegovo srečo so tata zasledili in pri njem našli uro in še 390 fl.

(Hudoben požigalec) je v Šmarji pri Celju užgal hišo Jurija Savinca, drug hudobnež pa hišo Marije Belakove v Dramljah.

(Štajerski deželni šolski svet) je več učiteljev zaradi pohušljivega življenja iz šolske službe izpodbil, nekatere pa za kazni prestavil. Šibe za šolarske neporedneže pa ni dovolil, čeravno so nekateri učitelji za njo prosili. Nadučitelju g. Šmindingerju v Veliki nedelji je dovolil stopiti v pokoj.

(Rudokopa ubilo) je 14. t. m. v premogovni jami na Gračiču v Zrečah. Nesrečnež je bil Franc Hren, posestnik v Strteniku.

(Za družbo duhovnikov) so Milostljivi knez in škof namesto g. Gasp. Zabukoška vplačali 44 fl. in omenjenemu gospodu še 56 fl. podarili.

Dražba III. 30. julija Janez Novak v Zdolah 3485 fl., Peter Kocpek v Zbigovcih 1000 fl., Cene Lončarič v Negovi 1800 fl.; 6. avgusta Martin Romič v Babjem vrhu; 8. avgusta Jozefa Petek v Veliki nedelji 700 fl.; 10. avgusta Juri Kamensšek v Tračji vesi 2770 fl.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = $1^{99}/_{100}$ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 $\frac{1}{2}$ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Jčemen		Oves		Tarašica		Prroso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	10	30	6	50	5	20	3	80	6	20	5	70	6	—
Ptuj	7	50	5	80	4	50	3	40	6	—	6	50	6	50
Ormuž	10	94	6	84	5	56	3	58	5	21	7	80	4	88
Gradec	9	94	6	75	6	—	4	—	5	97	—	—	6	20
Celovec	9	75	7	—	6	58	3	69	6	86	4	46	7	48
Ljubljana	9	21	7	—	4	20	3	90	6	—	4	70	8	48
Varaždin	9	—	6	20	4	—	4	—	6	—	7	—	6	—
Zagreb	9	—	8	—	3	80	4	—	6	10	6	20	6	50
Dunaj	100 Klg.	12	50	10	40	8	60	7	20	7	—	—	—	—
Pešt		11	—	10	—	7	—	6	—	6	45	5	—	—

V Mariboru. Krompir 5 fl. 20 kr. Hl. — fažol 16, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 13 kr. liter. — Pšenično gres 26, prednja moka 23, srednja 21, polentna moka 13 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr. svinjsko maslo 90, slanina frišna 90, slanina prevojenja 86 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 za 5 kr. vsako. — Govedina 48, teletina 49, svinjetina mlada 55 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 2 80 mehka, fl. 2 60 Kbm. — Ogelje trdo fl. — 90, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 50 kr. slama 3 fl. 40 kr., stelja 2 fl. — kr. za 100 Kg.

Loterijsne številke:

V Gradcu 21. julija 1877: 72, 24, 28, 33, 9.

V Dunaju " " 52, 85, 53, 29, 5.

Prilobne srečkanje: 4. avgusta 1877.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 62-90 — Srebrna renta 67-80 — Zlata renta 75-20 — Akcije narodne banke 778 — Kreditne akcije 154. — 20 Napoleon 9-90 — Ces. kr. cekini 6-98 — Srebro 108-90.

Hram na prodaj.

V Mariboru blizu železniškega kolodvora je majhen, pa mnogo najemščine dajajoč hram z prostornim dvoriščem in precej velikim močno hasnovitim vrtom na prodaj. Selo je prilično vsakovrstnemu podvzetju ali rokodelstvu. Cena je nizka.

Več pové g. Jož. Kadlik, javni agent v Mariboru, Webergass hiš. št. 5.

Prilično posestvo na prodaj.

Pet četrtink ure od Maribora blizu farne cerkve v obljudenem kraju se proda hiša z 3 sobami, kuhinjo, kletjo, hlevom, sadunosičnikom in vrtom. Posestviče sodi za krmo, kupčijo ali kakega penzijeniranega gospoda. Več se izvé na mauti v graškem predmestju v Mariboru!

Priporočba pridne krčme v Mariboru.

Podpisana dajeta vsem tistim, kateri radi krčme obiskujejo, ino tistim, kateri véasih iz dežele v Maribor pridejo, posebno pa čestitej duhovščini po deželi, na znanje, da sta z pričetkom tega meseca zdavna znano krmo

„zum Sandwirth“

(Rapoc) v Mariboru

v najem vzela. V tej krčmi je več sob za popotnike pripravljenih, katerim se bode stanovanje po najnižji ceni računalo. Kar se tiče jedila in pijače — treba je posebej opomniti, da se bo v tej krčmi le naravno ali pravo vino, posebno iz Frajhamma in od Št. Petra, in prav dobro pivo iz Maribora točilo, kakor tudi za to skrbelo, da bodo jedila prav okusna.

Koncem pa še posebno vabita vse Slovence, kateri ljubijo kapljo dobrega vina in kos dobre pečenke, naj prav obilno obiskujejo njuno gostilnico.

V Mariboru dne 19. julija 1877.

Jože in Nanika Grušovnik.

Prijateljem in znancem naznanjamo tožnega srea, da je 21. julija po kratki bolezni previden s sv. zakramenti umrl

Andraž Skuhala,

posestnik pri sv. Tomažu blizu Velike nedelje, in se ob enem srčno zahvaljujemo vsem, ki so mu 24. julija v tako obilnem številu posodili zadujo pot.

Pri sv. Tomažu 24. julija 1877.

Skuhalova rodbina.